

INSTRUCTIEBOEKJE

Colofon

Dit instructieboekje hoort bij de eerste editie van Terra Nova Minimaatschappij, uitgegeven door Stichting Terra Nova - Democratisch Design in 2017.
Copyright © 2017: Lisa Hu

Auteur: Lisa Hu
Instructies: Rinke Huisman en Lisa Hu
Grafische vormgeving: Mila Chorbadzhieva en Lisa Hu

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, kopie, in digitale vorm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Stichting Terra Nova - Democratisch Design.

Terra Nova Minimaatschappij is verkrijgbaar bij uitgeverij Pica pica

Voor informatie en updates:
www.terra-nova.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	<i>Bericht van de maker</i>	4
2.	<i>Materiaal</i>	6-7
3.	<i>In het kort</i>	8-9
4.	<i>Hoe het werkt</i>	10-19
5.	<i>Spelverloop</i>	20-21
6.	<i>Variaties</i>	22-23
7.	<i>Educatief en Terra Nova Online</i>	24-25
8.	<i>FAQ: vraag & antwoord</i>	26-27
9.	<i>Ideeën</i>	28
10.	<i>Met dank aan</i>	29-31

1. BERICHT VAN DE MAKER

Normen en waarden zijn niet onveranderlijk. Gelukkig maar, want de wereld waarin ze zijn ontstaan is in beweging. Maar hoe vaak denken we nog ergens over na, wanneer we het eenmaal normaal vinden? Als we onszelf en elkaar niet kritisch bevragen, gaan we ook niet vooruit. Toch is een open gesprek over de grote thema's van de samenleving niet altijd gemakkelijk te voeren: te controversieel, saai, abstract, of het blijft hangen in 'dat is nou eenmaal zo'.

In mijn zoektocht naar prikkelender burgerschapsonderwijs hoorde ik bij een bijeenkomst: 'We moeten gewoon mét elkaar zijn, in plaats van tegen elkaar.' Dat klonk aangenaam. Maar in een samenleving betekent 'met' een bepaalde groep zijn, vaak ook afstand tot mensen die het anders willen. Welke vaardigheden zijn er nodig om dan toch samen op zoek te kunnen gaan naar oplossingen?

Als social designer wilde ik hiervoor heel graag iets ontwikkelen, en wel samen met de kampioenen van de verbeelding en de waarom-vraag: kinderen. Het resultaat is Terra Nova Minimaatschappij. In dit dialoogspel ligt niet vast 'hoe het hoort' en zie je elkaars en je eigen opvatting van 'eerlijk' en 'goed' in een ander licht. En dat is overal relevant. Als wereldburger, maar ook in de kleinste samenlevingen die we kennen: van op school tot in de wijk en van op het werk tot thuis.

Dank aan alle kinderen, jongeren en volwassenen die ervoor hebben gezorgd dat Terra Nova Minimaatschappij er nu is. En veel plezier!

Hartelijke groet, *Lisa hu*

Oprichter Stichting Terra Nova - Democratisch Design

2. MATERIAAL

1 spelbord

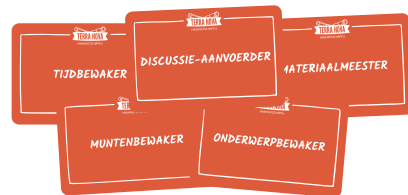
6 Discussiekaarten

1 Materiaalmeesterzakje

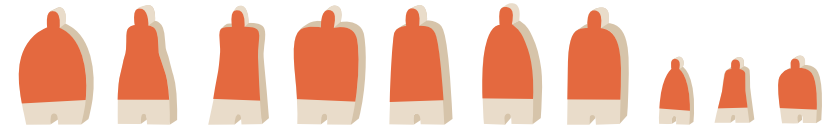
3 meren

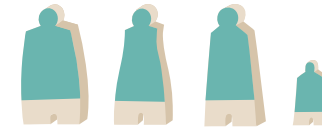
5 Rollenkaarten

5 kaartenhouders

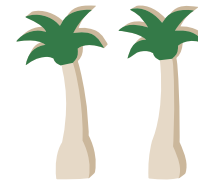
7 eilandbewoners + 3 eilandbewonerskinderen

3 nieuwelingen + 1 nieuwelingenkind

3 kamphutten

2 palmbomen

4 plankjes

3 kokosnoten

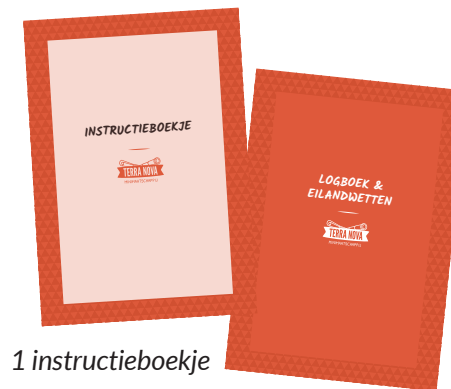
2 vissen

20 Meningmunten

7 Leidingstekens

1 instructieboekje

1 Logboek & Eilandwettenboekje

- Op Terra Nova Online:
- Eilandvragen
 - Educatieve handleiding
 - Goudstukken en ander extra materiaal

3. IN HET KORT

Wat is Terra Nova Minimaatschappij?

Een dialoogspeel, een discussietool, een burgerschapsmethode, een samenwerkingsexperiment: het is het allemaal. Terra Nova Minimaatschappij is samen met 7- tot 70-jarigen ontworpen en biedt handreikingen om een betekenisvol gesprek aan te gaan, maar laat maximale vrijheid voor eigen invulling van de spelers. Daarom bieden we geen 'juiste antwoorden', maar wel veel prikkelende vragen.

Doel van het spel

Hoe zou de ideale wereld eruitzien, als je alles opnieuw mag bepalen? Beslis samen over het lot van eilandbewoners. Maak het eiland zoals je er zelf op zou willen leven, welke eilandbewoner je ook zou zijn.

Met dit spel kun je:

- discussiëren over samenlevingsvormen waarin jij en je medespelers zich in kunnen vinden;
- burgerschapshoudingen, -vaardigheden en -kennis levendig en relateerbaar maken, ervaren hoe systemen in een samenleving werken, betrokkenheid bij maatschappelijke uitdagingen stimuleren;
- abstracte of controversiële onderwerpen bespreekbaar maken;
- oefenen met communicatievaardigheden;
- aandacht geven aan het moreel kompas, kritische meningsvorming en zelfontplooiing;
- van een andere kant kijken en omgaan met andere meningen;
- probleemoplossend en creatief denken;
- plezier beleven in samen iets bedenken en leren van elkaar.

Terra Nova Minimaatschappij is een spelvorm, maar vooral een middel voor een interessant gesprek. Als je het wilt gebruiken als spel om van te leren, kunnen de reflectievragen op pagina 18 daarbij helpen.

Duur van het spel

Het spelen van een set Eilandvragen duurt minimaal 30 minuten. Je kunt ook meer tijd nemen voor het reflecteren en nabespreken.

Aantal spelers

Terra Nova Minimaatschappij kent vijf coöperatieve rollen en is ontworpen voor vijf spelers. Minder spelers zijn echter ook mogelijk.

Richtlijnen

De drie richtlijnen van Terra Nova Minimaatschappij:

- De spelers besturen samen alle eilandbewoners: je 'bent' niet één poppetje.
- Er zijn geen foute antwoorden binnen het spel en creatieve of gekke ideeën en vragen maken het spel juist mooi! Zolang je maar serieus wilt uitleggen waarom je iets denkt.
- Je bent bereid de mening van anderen te horen en je probeert je te verplaatsen in een ander.

Veel plezier met het spelen van Terra Nova Minimaatschappij!

4. HOE HET WERKT

Introductie

Er is een schip uitgevaren op ontdekkingsreis. Het is op zoek naar een betere wereld. Dan komt er een mooi, onbewoond eiland in zicht. De ontdekkingsreizigers beginnen aan een nieuwe start op het eiland. Ze worden eilandbewoners. Samen bepalen jullie over hun lot en gaan jullie op zoek naar oplossingen voor de uitdagingen op dit eiland...

Om te beginnen

- Krijg toegang tot de digitale Eilandvragen door in te loggen op het online platform dat bij het spel hoort: Terra Nova Online. De instructies hierover vind je in een e-mail van Terra Nova. Heb je deze e-mail niet (meer)? Neem contact op via info@terra-nova.nl.
- Bekijk eventueel de instructievideo op Terra Nova Online.
- Leg het spelbord klaar.
- Kies een set Eilandvragen. Start de eerste keer met Eilandvragen 1: 'Aan de Macht'.
- Besluit of de rollenkaarten blind getrokken worden of dat iedere speler zelf een rol kiest. Zet de rollenkaart voor je neer in de kaartenhouder. Zorg dat iedereen weet wat elke rol inhoudt, zodat je elkaar kunt helpen.
- Aan het begin van elke set Eilandvragen is een materiaaloverzicht voor die set te zien. De Materiaalmeester pakt het materiaal voor die set uit de doos en stopt het in het Materiaalmeesterzakje. Ook het materiaal van vorige Eilandvragen mag gebruikt worden.
- De Muntenbewaker geeft elke speler vier Meningmunten.
- Als je met een timer speelt, zorgt de Tijdbewaker hiervoor en zet deze bij elke Eilandvraag opnieuw aan (als je met meerdere teams tegelijk speelt, dan kan er een gezamenlijke timer gebruikt worden).

Eenvoudiger beginnen? Leg ze dan gesloten neer en draai er af en toe een open.

- De Discussie-aanvoerder legt de Discussiekaarten op het bord met de tekst naar boven.

Rollenkaarten

Er zijn vijf coöperatieve rollen. Om het spel te beginnen krijgt iedereen een rol. Besluit of de kaarten blind getrokken worden of dat iedere speler zelf een rol kiest. Zet ze in de kaartenhouders.

- **Waarom Rollenkaarten?** Iedereen mag op dezelfde manier deelnemen aan het spel, maar iedere speler houdt één spelonderdeel extra in de gaten. Zo kun je experimenteren met verschillende rollen en helpt het om het spel en de samenwerking soepel te laten verlopen.
- **Meer of minder dan vijf spelers?** Kijk dan bij de FAQ (pagina 26) hoe je de rollen in dat geval kunt verdelen.

ROLLENKAART
DE MUNTENBEWAKER

- geeft elke speler 4 Meningmunten; bij de start en wanneer iedereen ze heeft gebruikt.
- let erop dat iedereen die zijn/haar mening wil geven, een Meningmunt inlevert in de pot.
- mag na overleg bepalen wanneer wel en niet een Meningmunt ingeleverd moet worden.

ROLLENKAART
DE TIJDBEWAKER

- zorgt ervoor dat er op tijd een besluit wordt genomen.
- zegt dat iedereen kort zijn laatste punt mag maken als het te lang duurt. Je kunt anderen helpen met samenvatten van wat er gezegd is.

ROLLENKAART
DE ONDERWERPBEWAKER

- zorgt ervoor dat het gesprek over de vraag blijft gaan, als er te veel over andere dingen wordt gepraat.
- controleert of de ideeën de Eilandvragen wel echt oplossen. Bijvoorbeeld door samen te vatten wat er gezegd is en wat de vraag was.

ROLLENKAART
DE DISCUSSIE-AANVOERDER

- houdt in de gaten dat er minimaal 1 Discussiekaart per Eilandvraag wordt ingezet, door zichzelf of door iemand anders.
- iedereen mag Discussiekaarten gebruiken om tot een beter besluit te komen. Bijvoorbeeld wanneer iedereen het heel snel eens is, of om elkaar uit te dagen nog een stap verder te denken. Een discussievraag stellen is gratis.

ROLLENKAART
DE MATERIAALMEESTER

- pakt voor de start de onderdelen die bij de Eilandvragen horen en stopt deze in het zakje.
- houdt in de gaten dat het juiste materiaal gebruikt wordt, zodat je op het eiland kunt zien wat er besproken wordt. Bij een Eilandvraag staat vaak een plaatje van het materiaal dat je vanaf dan mag gebruiken.

© 2017 LisaHu

Discussiekaarten

Op het spelbord liggen zes Discussiekaarten. Deze kunnen op elk moment ingezet worden (door de kaart op te pakken, te tonen en de vraag te stellen aan andere speler(s)).

- **Waarom Discussiekaarten?** Gebruik deze om elkaar uit te dagen om een stap verder te denken. Ze helpen om kritisch en van verschillende kanten te kijken en om zo tot een genuanceerder en weloverwogen antwoord te komen.
- **Wie gebruikt ze?** Elke speler mag de Discussiekaarten gebruiken, maar de Discussie-aanvoerder houdt in de gaten dat er minimaal één kaart per vraag wordt ingezet.
- **Wanneer?** De vragen zijn zo gemaakt dat ze vrijwel altijd gesteld kunnen worden. Ze zijn extra relevant als spelers een vast standpunt hebben of als ze het erg snel met elkaar eens zijn.

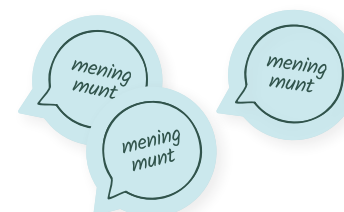
*Eenvoudiger
beginnen? Leg ze dan
gesloten neer en draai er af
en toe een open.*

Meningmunten

Bij het begin van het spel krijgt iedereen vier Meningmunten. Je legt een Meningmunt in de pot als je je mening wilt geven. Dan ben jij aan het woord en luisteren de andere spelers.

- **Waarom Meningmunten?** Deze zorgen ervoor dat iedereen even vaak de kans krijgt zijn/haar mening te geven. Ook kun je hiermee meteen zien aan wie eventueel wel wat (hulp)vragen gesteld mogen worden.
- **Wel of geen munt?** Tijdens het spel zullen er waarschijnlijk situaties voorkomen waarbij spelers zich afvragen of er wel of niet een Meningmunt ingeleverd moet worden. Maak hier samen afspraken over. Uiteindelijk mag de Muntenbewaker de knoop doorhakken.
- **Munten op?** Heb je al je Meningmunten al ingezet, maar de anderen nog niet? Dan moet je wachten tot ook zij al hun munten gebruikt hebben. Wel mag je Discussiekaarten inzetten (doorvragen); dit kost niets. Wij raden aan wel een Meningmunt in te leveren bij het beantwoorden van een Discussiekaart, maar uiteindelijk mogen spelers zelf bepalen wat het beste werkt.
- **Nieuwe munten?** Pas als iedereen zijn/haar Meningmunten heeft gebruikt, mogen ze weer opnieuw verdeeld en ingezet worden (dus niet bij elke nieuwe vraag).

Leidingstekens

De Leidingstekens worden bij de eerste set Eilandvragen, 'Aan de Macht', geïntroduceerd. Deze zet je onder een of meerdere eilandbewoners, om hun leidingspositie aan te tonen.

Optioneel: goudstukken

Op Terra Nova Online (pagina 22) zijn variaties en lesmateriaal te vinden. Daar vind je ook de Goudstukken. Voor deze variatie print je de afbeeldingen en knip je ze uit, of gebruik andere kleine objecten. De Goudstukken liggen op een stapel naast het bord. Elke speler mag na elke Eilandvraag één goudstuk van de stapel pakken en deze aan een medespeler geven, voor wat zij de beste bijdrage aan het groepsgesprek vonden.

- **Waarom Goudstukken?** Met name bij teams die een steuntje in de rug kunnen gebruiken, kan het stimulerend werken om iets te zien groeien tijdens het spel. Daarnaast kun je zo oefenen met het geven van complimenten en feedback en is dit meteen een aanknopingspunt voor reflectie, bijvoorbeeld op je rol in een team. Ook kun je hiermee de aandacht op een specifieke vaardigheid richten.
- **Waarvoor geef je ze?** Categorieën van 'de beste bijdrage' kunnen bijvoorbeeld zijn:
 - Ideeën
 - Argumenten
 - Uitvoeren van de rol
 - Bemiddeling/samenwerken/verschillende meningen bij elkaar brengen
 - Creativiteit/originaliteit
 - Kritisch denken
 - Opbouwend, de sfeer goed houden
 - Stil zijn wanneer dat nodig is

*Eenvoudiger beginnen?
Geef de Goudstukken voor
het beste idee.*

Je kunt samen afspreken waarvoor je het Goudstuk geeft. Trek je een lootje? Geef je elke Eilandvraag in een andere categorie een Goudstuk? Of mag iedereen zelf bepalen waarvoor het Goudstuk gegeven wordt? Tip voor reflectie: vertel waarom je vindt dat iemand het Goudstuk verdient.

- **Hoeveel?** Het aantal Goudstukken dat je nodig hebt, is het aantal spelers maal het aantal Eilandvragen dat je gaat spelen.

Eilandvragen

De Eilandvragen vind je up-to-date op Terra Nova Online (pagina 24). Begin de eerste keer met de set 'Aan de Macht'. Daarna kun je de geadviseerde volgorde op Terra Nova Online aanhouden, maar het is ook mogelijk om na 'Aan de Macht' vrij te kiezen. Iedere set bevat ongeveer zeven Eilandvragen. Deze bestaan uit vragen met of zonder bijbehorende acties, Splitsingen (ga naar vraag A of B) en Checkpoints (van een andere kant kijken en controleren of eerder besluit nog werkt).

Materiaal

Welk materiaal gebruikt wordt bij welke set Eilandvragen is te zien in het materiaaloverzicht aan het begin van de betreffende set. Omdat de volgorde na de eerste set vrij is, mag je ook al het materiaal uit eerdere sets gebruiken, ook al staan die niet in het adviesoverzicht. Er is materiaal dat vrijwel altijd wordt gebruikt (zie overzicht in het vak 'Basismateriaal' in de doos) en materiaal dat bij specifieke vragen pas aan bod komt (zie overzicht in het vak 'Extra materiaal' in de doos).

Timer

Een timer per vraag kan handig zijn om structuur en competitiegevoel aan het spel te geven. Neem bijvoorbeeld 3 minuten per Eilandvraag voor meningsvorming en dan nog 1 minuut voor besluitvorming. Daarna is er soms nog een actie om uit te voeren op het eiland of in het Logboek. In dat geval staat dit bij de Eilandvraag aangegeven.

Je kunt ook zonder timer spelen, bijvoorbeeld als je maar met één team bent of langer de tijd hebt.

Logboek & Eilandwetten

In het boekje 'Logboek & Eilandwetten' kun je bouwen aan een werkend systeem voor het eiland. Bepaal onderling wie er namens het team schrijft.

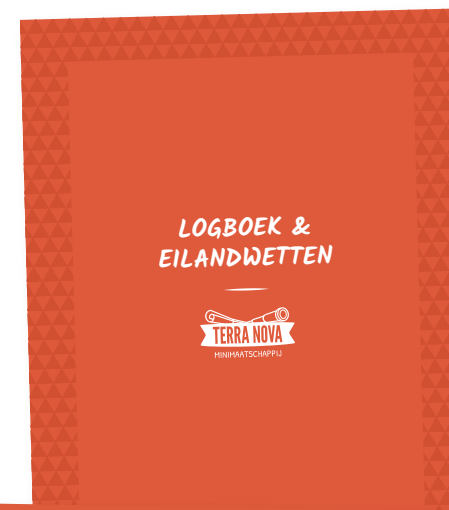
Eilandwetten

Bij sommige Eilandvragen staat vermeld dat er een Eilandwet opgesteld kan worden. De vier kolommen in het boekje geven structuur aan zo'n wet:

- 'Als...' beschrijft de situatie
- 'Dan...' beschrijft het besluit
- 'Want anders/omdat...' beschrijft de noodzaak*
- 'Deze afspraak geldt niet als...' beschrijft uitzonderingen*

Logboek

Vaak komen er interessante ideeën, vragen en verhalen naar voren tijdens Terra Nova Minimaatschappij. Om deze niet te vergeten kun je ze op elk moment gedurende het spel of na afloop noteren in het Logboek. Bijvoorbeeld in de vorm van steekwoorden, of met behulp van tekeningen. Ook als je een volgende keer verder wilt spelen met dezelfde groep, is het handig om belangrijke beslissingen terug te kunnen zien.

*Eenvoudiger beginnen?
Sla de laatste twee
kolommen dan over.

Logboek
& Eilandwetten vol?
Via Terra Nova Online kun je
nieuwe bestellen of het bestand
downloaden, om digitaal in te
vullen of om uit te printen.

LOGBOEK van: over:

Maak hier tekeningen en notities over jullie ideeën en besluiten, om te onthouden voor de volgende keer.

EILANDWETTEN

Als...	dan...	omdat / want anders...	Deze afspraak geldt niet als...

Einde van het spel en reflectie

Na het spelen van een set Eilandvragen is Terra Nova Minimaatschappij nog niet uitgespeeld. Probeer een volgende keer een andere set Eilandvragen, of gebruik een andere teamsamenstelling of rolverdeling. Ook zijn er diverse variaties (pagina 22) die je kunt proberen.

Inhoudelijke reflectie

De Eilandvragen zijn bovendien bedoeld als aanzet voor een brede uitwisseling over basiswaarden en hoe we willen dat de samenleving eruitziet. Daarom kan het interessant zijn om bij elke Eilandvraag, of na afloop van een set, te bekijken hoe de besproken uitdagingen en systemen in Nederland of België werken, of juist in andere landen. Ook kun je je afvragen wat er nodig zou zijn om de ideeën over het eiland te realiseren en of deze nu al in het klein uitgeprobeerd kunnen worden. Zie de verwerkingsoptie Scenario op bij de variaties (pagina 22).

Procesreflectie

Ook het verloop van het gesprek, de totstandkoming van een besluit en de samenwerking zijn interessante aanknopingspunten voor reflectie. De Goudstukken en de volgende vragen kunnen hierbij helpen:

- Wat vind je van wat er op het eiland gebeurt? Hoe heb je die mening gevormd, waar komt die vandaan?
- Wat gebeurt er als iemand iets zegt waar je het niet mee eens bent?
- Hoe reageren anderen op wat je zegt?
- Hoe voelt het als je een idee had, maar dat idee niet echt gehoord werd of er toch iets anders werd besloten?
- Welke functie en houding heb je in het team? Bijvoorbeeld: wil je graag als eerste iets inbrengen, of wacht je juist af?
- Wat vind je wel en niet fijn werken aan hoe de andere spelers doen? Kun je daar iets van leren?

Eilandverkiezingen

Als je met meerdere teams speelt, kunnen er Eilandverkiezingen worden gehouden. Na de laatste Eilandvraag presenteert elk team kort hun eiland en vertellen ze wat hun eiland zo geweldig maakt. Daarna stemt iedereen individueel op het eiland waar zij het liefst zouden willen wonen (op je eigen eiland stemmen is niet toegestaan). 'Winnen' geschiedt dus door middel van het verwoorden van ideeën, normen en waarden waar veel anderen achter staan.

Tip: een variatie op de Eilandverkiezingen is de Eilandsamensmelting (pagina 22).

5. SPELVERLOOP

Spelvoorbeeld

Het spelbord ligt klaar. De Eilandvragen zijn opgezocht op Terra Nova Online en worden weergegeven op een tablet. De spelers hebben hun rol gekozen en gelezen. De Materiaalmeester ziet in het materiaaloverzicht staan welk materiaal er nodig is bij deze set Eilandvragen en pakt dit uit de doos. De Muntenbewaker deelt de Meningmunten uit en de Discussie-aanvoerder legt de Discussiekaarten geopend op het bord. Er wordt afgesproken dat er met een timer gespeeld wordt.

De eerste Eilandvraag wordt hardop voorgelezen. De Tijdbewaker start een timer voor drie minuten. Speler 1 zet een Meningmunt in en geeft zijn mening. Speler 3 wil daarop reageren en gebruikt ook een Meningmunt. Speler 5 wil doorvragen en zet een Discussiekaart in. Speler 1 wil antwoorden op de Discussiekaart, maar vindt dat dit geen Meningmunt kost. De Muntenbewaker vraagt of iedereen het hiermee eens is en besluit uiteindelijk dat er toch een Meningmunt ingeleverd moet worden. Verschillende spelers delen nog verdere ideeën en zetten hun Meningmunten in. De Tijdbewaker geeft aan dat er nog één minuut te gaan is en dat er een besluit genomen moet worden. Speler 1 zet een Meningmunt in en doet een voorstel voor een besluit. De andere spelers reageren. Er ontstaat een nieuwe discussie over iets anders, maar de Onderwerpbewaker voorkomt dat er verder wordt afgedwaald. De Tijdbewaker helpt door de bestaande opties samen te vatten. De spelers besluiten. De tijd is om. Het besluit wordt vastgelegd in het Logboek. Ook wordt er een lootje getrokken voor de categorie waarop het Goudstuk voor de beste bijdrage wordt uitgedeeld. Deze ronde is dat 'Argumenten'. De spelers geven een Goudstuk aan een ander en vertellen met welke reden ze deze geven.

Nu zijn de spelers klaar om met Eilandvraag 2 te beginnen, die door de volgende speler hardop wordt voorgelezen. Tussendoor en na afloop van de laatste Eilandvraag wordt besproken hoe deze zaken in de echte wereld werken. Ook wordt er bekeken wie de meeste Goudstukken heeft verzameld en waarom.

Met een of meerdere teams

Je kunt Terra Nova Minimaatschappij met één enkel team tegelijk spelen, maar nog leuker en leerzamer is het meemaken van verschillende eilanden die tegelijkertijd aan de slag gaan met dezelfde vraagstukken. Op deze manier kan er uitwisseling ontstaan: teams kunnen bijvoorbeeld kritische vragen aan elkaar stellen, wisselen van eiland (pagina 22) of Eilandverkiezingen houden (pagina 19). Ook is het mooi te zien dat er binnen verschillende teams weer heel andere punten aangegrepen worden en andere perspectieven en ideaalbeelden tot stand kunnen komen.

6. VARIATIES

Terra Nova Minimaatschappij kan voor heel diverse leeftijden en doelen ingezet worden. Voel je daarom vrij om eigen invulling te geven aan de spelregels of zelf werkvormen te bedenken. Op Terra Nova Online vind je ook ideeën voor uitbreidingen en lesmateriaal. Hieronder alvast enkele suggesties voor meer of minder uitdaging:

- ◆   **Gesloten Discussiekaarten:** De Discussie-aanvoerder draait af en toe een willekeurige kaart open, in plaats van deze bewust te kiezen.
-   **Rollenwissel:** Na elke gespeelde vraag worden de rollen één plek doorgedraaid. Zo is iedereen een keer Materiaalmeester, Muntenbewaker enzovoort.
- **Spelerswissel:** Een of meerdere speler(s) draaien door naar een ander team (bijvoorbeeld: alle Muntenbewakers). Wat doet deze veranderde samenstelling met de groepsdynamiek en de besluitvorming? En hoe is het om op een eiland te komen waar al bepaalde ideeën en afspraken heersen?
-   **Scenario:** Bedenk een scenario waardoor een Eilandwet (of het hele leven op het eiland) in de echte wereld zou kunnen werken. Wat is er nodig om dit idee bijvoorbeeld in Nederland te realiseren? Waar zit het verschil in, als elke eilandbewoner zou staan voor 1, 1000 of 1 miljoen personen? Deel het scenario met anderen voor reacties. Verschillende werkvormen zijn mogelijk, van ('dagboek') verhalen tot campagneposters en van theater tot macquettes.
- **Eilandsamensmelting:** Er is een tsunami op komst. Sommige eilanden worden verwoest en de eilandbewoners moeten dan vluchten. Niemand weet nog welk eiland getroffen zal worden. De teams moeten bedenken naar welk eiland zij zouden vluchten. Zijn sommige eilanden populairder dan andere, en waarom? Vervolgens worden eilanden door

middel van loting aan elkaar gekoppeld. Deze koppels krijgen kort de tijd om enkele nieuwe samengesmolten wetten te formuleren.

-   **Eigen verhaallijn:** Bedenk je eigen Eilandvragen en materiaal. Dit kan met behulp van Terra Nova Online!
- **Eilandwissel:** Teams draaien door naar een ander eiland en moeten dus verder spelen met de situatie en Eilandwetten die door het vorige team gecreëerd zijn.
-   **Bestuursvorm:** Kies bij de start van het spel een bestuursvorm, bijvoorbeeld kapitalisme of communisme. Speel alle vragen volgens deze bestuursvorm en laat zien hoe de bestuursvorm en de besluiten werken op het eiland. Interessant is om daarna verschillende bestuursvormen met elkaar te vergelijken.

Legenda

- ◆ Eenvoudiger
- Variatie
- Uitdagend
- Extra uitdagend
- Enkel team
- Meerdere teams

Zelf een leuke variant bedacht? Laat het ons weten!
info@terra-nova.nl

7. Educatief en Terra Nova Online

Terra Nova Online

Op het platform 'Terra Nova Online' vind je de Eilandvragen, een instructievideo en ander (educatief) materiaal. Er blijven namelijk goede ideeën voor variaties binnenkomen en die updates willen we graag delen. Verder is Terra Nova Online de plek waar je onder andere tips en de koppeling met actualiteiten vindt en ook zelf Eilandvragen kunt maken. Meer informatie vind je op www.terra-nova.nl. De eerste keer inloggen op Terra Nova Online kan met behulp van de instructies in de e-mail van Terra Nova.

Educatieve handleiding

Bij Terra Nova Minimaatschappij is een educatieve handleiding ontwikkeld. Hierin staan alle Eilandvragen per les uitgewerkt met tips en tricks voor de leraar. Er wordt bijvoorbeeld beschreven wat de rol van de leraar of begeleider is bij het spelen van het spel. Ook bevat de handleiding een overzicht van welke onderliggende thema's, zoals discriminatie of solidariteit, bij de Eilandvragen horen. Omdat de Eilandvragen geüpdatet en aangevuld worden, vind je de educatieve handleiding ook op Terra Nova Online. Zo heb je altijd de meest recente versie.

8. FAQ: vraag & antwoord

Op www.terra-nova.nl vind je een uitgebreide FAQ. Heb je een tip voor vraag en antwoord? Laat het ons weten!

V: Met welke leeftijden kun je Terra Nova Minimaatschappij spelen?

A: Het spel is origineel ontwikkeld met kinderen van 8 t/m 12 jaar oud, maar daarna zijn er ook steeds meer jongeren en volwassenen met Terra Nova aan de slag gegaan. Het is dus geschikt voor heel verschillende leeftijden en doelen. Ook jongere kinderen zijn met elkaar in gesprek gegaan, maar het spelresultaat hangt af van de begeleiding en het denk- en reflectieniveau.

V: Kun je Terra Nova Minimaatschappij ook spelen met meer of minder dan vijf spelers?

A: Terra Nova is ontwikkeld voor vijf spelers per spel. Andere aantallen? Dan kun je de rollen bijvoorbeeld zo verdelen:

- Met 3 spelers: Combineer de rollen Tijdbewaker en Onderwerpbewaker, en Materiaalmeester en Muntenbewaker.
- Met 4 spelers: Combineer de rollen Materiaalmeester en Muntenbewaker.
- Met 6 spelers: Twee spelers zijn samen de Discussie-aanvoerder.
- Met 7 spelers: Twee spelers zijn samen de Discussie-aanvoerder en twee spelers zijn samen de Muntenbewaker.

V: Ik heb geen digibord of laptop om de Eilandvragen op te laten zien tijdens het spel, wat nu?

A: Geen probleem, dit kan ook op een tablet of zelfs op een smartphone. Een andere optie is het printen van de Eilandvragen, deze zijn namelijk ook als bestand beschikbaar op Terra Nova Online.

V: Begin je telkens met een 'nieuw eiland' als je een nieuwe set Eilandvragen speelt?

A: Als het niet al te lang geleden is, werkt het goed om verder te spelen met je eerdere besluiten. Zo zie je verschillende kanten van de samenleving opbouwen en worden de verschillende wetten met elkaar getest. Het Logboek helpt hierbij. Speel je met een ander team of wil je iets nieuws proberen, dan kun je voorafgaand aan een set Eilandvragen bepalen hoe en waar iedereen woont.

V: Het Logboek & Eilandwettenboekje is vol, wat nu?

A: Via Terra Nova Online kun je het bestand van dit boekje downloaden en zelf uitprinten. Het echte boekje kun je ook bestellen, kijk op www.terra-nova.nl.

9. IDEEËN

Deel je idee!

De ideeën van spelers hebben een grote rol gespeeld in elke fase van de ontwikkeling van Terra Nova Minimaatschappij. Ook nu het spel er is, blijven reacties en tips van belang! Ook zijn we heel benieuwd hoe jouw ideale eiland eruitziet en welke ideeën en Eilandwetten er zijn ontstaan. Kijk op www.terra-nova.nl hoe je ideeën en foto's kunt delen.

10. MET DANK AAN:

Terra Nova Minimaatschappij is er dankzij de steun en het meedenken van onder andere de volgende Pioniers:

<i>Rinke</i>	<i>Vera, Nina, Pelle, Max</i>
<i>Mila</i>	<i>Jip</i>
<i>Nicky</i>	<i>Finn</i>
<i>Mira, Diana, Annelieke, Frank</i>	<i>Wouter</i>
<i>// The Beach for Creative</i>	<i>Lucas</i>
<i>Innovation</i>	<i>Dorinde</i>
<i>Alexandra</i>	<i>Laura</i>
<i>Bram</i>	<i>Marc // Winford</i>
<i>Bram</i>	<i>Marita // Wittering.nl</i>
<i>Leny</i>	<i>Miranda</i>
<i>Henk</i>	<i>Ankie</i>
<i>Mark, Hanneke // Pica</i>	<i>Remmert</i>
<i>Dennis // T+HUIS</i>	<i>Geurt</i>
<i>Martijn</i>	<i>Nina</i>
<i>Freek</i>	<i>Manon</i>
<i>Jos</i>	<i>Vera</i>
<i>Anke</i>	<i>Anne, Johannes</i>
<i>Frank</i>	<i>Mia, Jula, Sophie, Lisa,</i>
<i>Marjolein</i>	<i>Pieke, Mette</i>

En alle leraren, leerlingen en directies die tussen 2013 en 2017 Terra Nova Minimaatschappij verwelkomd en getest hebben op hun school.

In juni 2016 vond er een crowdfunding plaats in samenwerking met het Coöperatiefonds Rabobank Eindhoven-Veldhoven. De volgende Pioniers hebben daarmee de ontwikkeling mogelijk gemaakt van een enkel product naar een methode beschikbaar voor iedereen (in chronologische volgorde):

Laura	Niels
Sarah	Rian
Freek	Carine
Jan	Koen
Arte	Mike
Cinta	Aniek
Epyng	Ivanka
Niels	Emma
Arie	Stijn & Rianne
Anna	Miranda
Merit	Flora
Ina	Sophie
Chantal	Sebastiaan
Fow Pyng	HAN Civil Society Lab
Remco	Speleon Muzerijk
Teun	Tim
Eke	Bart
Lucie	Bob
Theo	Tamar
René	Willemijn
Bram	Marcel
Dries	Joost

Job
Nina
Dorinde
Publieke Versnellers
Mimmi
Jorrit
Laura
Ruud & Illy
Tom
Rosa
Kim
Giacomo
Annelieke
Medewerkers Rabobank EV
Sarah
Milan

Rinke
Esther
Eva
Pim
Ab
Simi
Pilo
Marloes
Dorianne
Manja
Lennard
Manon
Noreen
Bastiaan
René

Terra Nova Minimaatschappij is in samenwerking met Stichting Talud en met behulp van de ASN Bank Wereldprijs gerealiseerd.

Coöperatiefonds
Rabobank Eindhoven-Veldhoven

ASN Bank
Wereldprijs
Winnaar
2016

talud

